

කොවිඩ් 19 අභියෝගය හමුවේ ගෝලීය
ශ්‍රම බලකාය

මිනිස්බල හා රැකිරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුව
නිපුණතා සංවර්ධන, රැකිරක්ෂා හා කම්කරු සබඳතා
අමාත්‍යාංශය

කේ.කේ.ඩී.කේ.එස්.සෝමරත්න

සංවර්ධන නිලධාරී

කොවිඩ්-19 අභියෝගය හමුවේ ගෝලීය ශ්‍රම බලකාය

කොරෝනා වයිරසය හෙවත් කොවිඩ්- 19 නිසා ලෝකයේ බිලියන 2.7 රැකියා කරන්නන් එනම් ලෝක ශ්‍රම බලකායෙන් 81% ක් බලපෑමට ලක්වී ඇතැයි ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය පවසයි.

ආර්ථික ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක්ම අයත් මිලියන ගණනක් වන සේවකයන් සිය ආදායම් අහිමි වීමේ අනතුරකට මුහුණ පා ඇත. අවදානම් සහගත කණ්ඩායම වන අවිධිමත් අංශයේ නියුක්ත සේවකයන් ආදායම් උත්පාදනයේ බරපතල අපහසුතාවයකට පත්වී ඇත. බොහෝ රටවල ආයතනවල සේවකයින් ඉවත් කිරීමේ/ප්‍රමාණය අඩුකිරීමේ ක්‍රියාවලියන් ආරම්භ කර ඇත. වැඩකරන වේලාවන් වෙනස් කිරීම හා සේවය අවසන් කිරීම මගින් අපට දැනෙන්නේ වර්තමාන ශ්‍රමවෙළඳපල තත්ත්වය මුහුණ පා ඇති බරපතල කඩාවැටීම පිළිබඳ සත්‍ය පැතිකඩකි.

නවතම පුරෝකථනයන්ට අනුව 2020 වර්ෂයේ දෙවන කාර්තුවේ වැඩ කරන කාලයෙන් 10.5%ක් අඩුවිය හැකි අතර එය මිලියන 305 කගේ පුර්ණ කාලීන සේවයකට සමවේ.

කුඩා ව්‍යාපාර හා තමාගේම කටයුතු කරන්නන් ගෙන් 70% සිල්ලර වෙළඳාම් අශයෙන්ද ආසන්නව 60% ක් පමණ නවාතැන් පහසුකම් සපයන්නන්ගෙන් ද ගෝලීය වශයෙන් බලපෑමට ලක්වී තිබේ. එමෙන්ම ආහාර සේවා හා නිෂ්පාදන යන අංශයන්හි නියුක්ත ලෝක ශ්‍රම බලකායෙන් 38% සේවා අවසන් වීමේ අභියෝගයකට මුහුණ දී සිටියි. විශේෂයෙන්ම අඩු ආදායම් හා මැදි ආදායම් රටවල් වල වැඩිම බලපෑමට ලක්වූ අවිධිමත් අංශයේද සමාජ හා සෞඛ්‍ය සේවා ආරක්ෂණය සීමිත වූ පිරිසක් සිටිති.

සුදුසු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග හිඟවීම නිසා දරිද්‍රතාවයට පත්වීම හා නැවත ඔවුන් පුනර්ජීවනය වීමේදී බරපතල අපහසුතාවකට පත්වීමට ඉඩ ඇත. පොදු ස්ථානවල සේවයේ නිරත සෞඛ්‍ය සේවකයින්, ආර්ථික හා සෞඛ්‍යමය වශයෙන් අවදානම් තත්ත්වයට පත්වනු ඇත. සෞඛ්‍ය අංශයේ කාන්තාවන්ට විශේෂයෙන්ම මෙය බලපෑ හැකිය. ලෝකයේ කුමන ස්ථානයේද, කුමන අංශයේද යන්න නොසලකා මෙම වසංගතය හයානක ඵලවිපාක ගෙනදී ඇත. වසංගතය පාලනයට නතුකර රැකියා බහුල තත්වයකට පත්කිරීම සඳහා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල හා අධි අවදානම ලක්වූ ක්ෂේත්‍රවල, ව්‍යාපාරයන් හා ජීවනෝපාය ආරක්ෂා කිරීමට කණික සහන සැලසීමට ඉලක්ක වූ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයන් අවශ්‍යවී ඇත. මේ සඳහා රාජ්‍ය සම්පත් ප්‍රභවයන් උපයෝගී කරගත යුතුව ඇත.

පසුගිය කාලය තුළ කොවිඩ් -19 පෙර නොවූ විරූ පරිදි ආර්ථිකයන්ට හා ශ්‍රම වෙළඳ පලට දැඩි බලපෑම් කර ඇත. ජීවිත අහිමි වීම වැලැක්වීමට හා ජාතික සෞඛ්‍ය සේවා පද්ධතියට වන බරපතල බලපෑම් ඉවත්කරගැනීමට සමාජ දුරස්ථකරණය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. ගෝලීය ශ්‍රම බලකායෙන් 81% ක් වාසය කරන රටවල් වසා දමන තරම් වේගයෙන් වසංගතය පැතිරී ඇත. අඩු හා මධ්‍ය ආදායම් සහිත රටවල්වලින් 87% ක් හා ඉහළ ආදායම් සහිත රටවල්වලින් 70% ක සේවා ස්ථාන වසා දමා තිබේ. ලෝකයේ බිලියන 3.3 වන ශ්‍රමබලකායක් ආර්ථික අවපාතයකට මුහුණ දෙමින් සිටියි.

මින් පෙර සිදුනොවූ ආර්ථික කඩා වැටීම නිසා රැකියා ප්‍රමාණය අඩුවන අතර ඉන් රැකියා ප්‍රමාණය හා වැඩකරන පැය ගණන අඩුවනු ඇත.

ව්‍යාපාර ආදායම් මාර්ග වල ක්ෂණික අඩුවීමක් දක්නට ලැබේ. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ලොව පුරා විශාල වශයෙන් රැකියා අහිමි වී ඇති අවස්ථාව මෙයයි. 2020 අප්‍රේල් 01වන දා වන විට පුරෝකථනය කර ඇති ආකාරයට වැඩකරන පැය ගණන 6.7% කින් අඩුවේ. මෙය මිලියන 195 ක් පූර්ණ කාලීන සේවකයින් අඩුවීමකට සමාන වේ.

1.1 උවදුර නිසා ලෝකය තුළ වැඩ කරන පැය ගණන් හි අඩුවීම.

	වැඩ කරන පැය ගණන හි අඩුවීම(%)	පූර්ණ කාලීන (පැය 40, මිලියන)	පූර්ණ කාලීන (පැය 48, මිලියන)
ලෝකය	6.7	230	195
අඩු ආදායම් රටවල්	5.3	14	12
අඩු- මධ්‍ය ආදායම් රටවල්	6.7	80	70
ඉහල මධ්‍ය ආදායම් රටවල්	7.0	100	85
ඉහල ආදායම් රටවල්	6.5	36	30
අප්‍රිකාව	4.9	22	19
ඇමරිකාව	6.3	29	24
අරාබි රාජ්‍යයන්	8.1	6	5
ආසියා ශාන්තිකර	7.2	150	125
යුරෝපා සහ මධ්‍යම ආසියානු යුරෝපය	6.0	24	20
	7.8	15	12

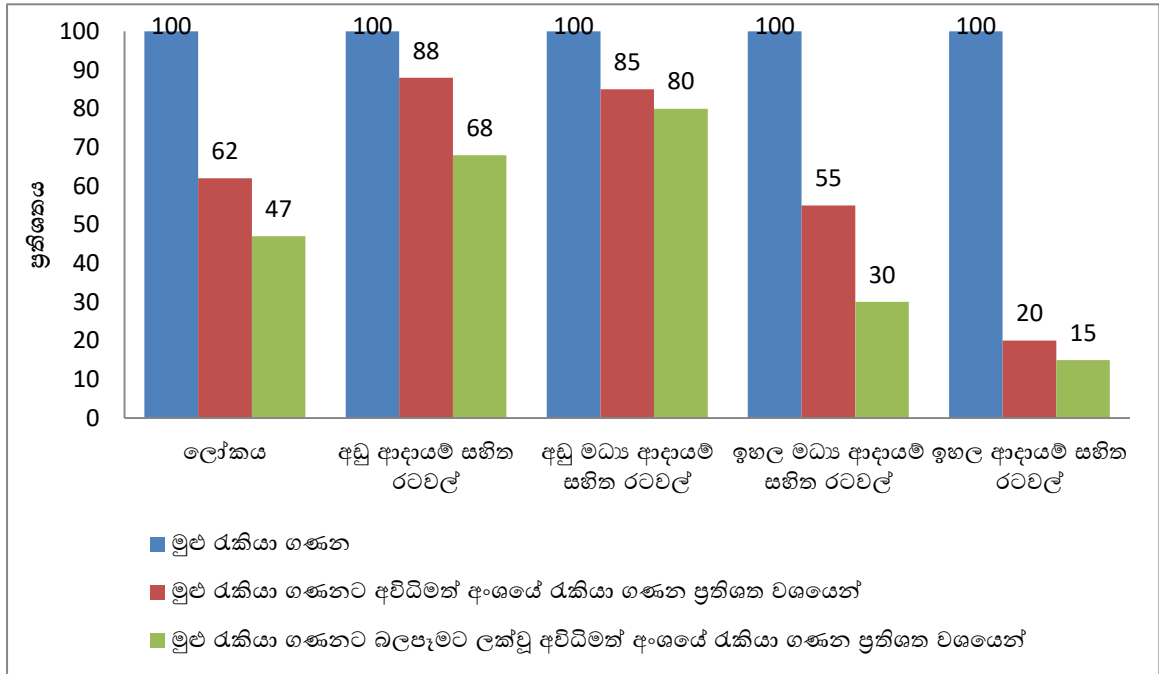
මේ දක්වා 2020 වර්ෂයේ වාර්තාවී ඇති ලෝක විරැකියාව අඩුකිරීම සඳහා ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයන්, කොතරම් ඵලදායී ලෙස ආර්ථිකය නැවත පනගැන්වීම මගින් ශ්‍රම ඉල්ලුම වැඩි කිරීමට ඉවහල් වී ඇති දැයි යන්න මත රඳා පවතී. එසේම මේ වසරේ දී විරැකියාව ලෙස පුරෝකථනය කරන ලද ප්‍රමාණය මිලියන 25ට වඩා වැඩිවීමේ අවදානමක් ඇත. ආර්ථික කඩා වැටීමකට මුහුණ දෙන ලෝකයේ බිලියන 3.3 ක ශ්‍රම බලකායේ වැඩ කරන කාලයටද බලපෑම් කර ඇත. මෙම කඩා වැටීම ශ්‍රමවෙළඳ පොලට ඒකාකාරව බලනොපානු ඇත. විශේෂිත අංශයන්ට ආර්ථික කඩා වැටීමේ බර දැරීමට සිදුවනු ඇත. විශේෂයෙන්ම මින් බහුතරයක් දැනටමත් සේවයේ යෙදී සිටින සෞඛ්‍ය සේවකයන්ය. ප්‍රවාහන, කෘෂිකර්ම හා අත්‍යවශ්‍ය රාජ්‍ය සේවාවන්වල සේවකයන්ටද වෛරසය සමග සටන් වැදීමට අමතරව සිය මූලික අවශ්‍යතා සපුරාගන්නවාද සහතික කර ගැනීමට සිදුව ඇත. කොවිඩ්

19 මැඩලීමේ බාරදුර අවදානමට මුහුණ දෙන පිරිසිදු කිරීමේ සහායක කාර්යමණ්ඩලද, නේවාසික සාත්තු සේවාවේ යෙදෙන්නන්ද, වෛද්‍යවරුන්, හෙදියන් ඇතුළු අනෙකුත් කාර්යමන්ඩලයද මිලියන 136 පමණ ලොව තුළ සිටියි. මෙම අංශයේ රැකියාවන්ගෙන් 70% පමණ කාන්තා නියෝජනයක් ඇත.

තවද, මිලියන 482 ක සේවකයන් පිරිසක් ඇති තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම් අංශයේ සේවකයන් වඩා අඩු වැටුප් ලබන හා අනාරක්ෂිත පිරිසකි. නේවාසික හා ආහාර සැපයුම් ක්ෂේත්‍රයේ සේවය කරන තවත් මිලියන 144 ක් බරපතල ලෙස අවදානමකට ලක්වන පිරිසකි. මින් අඩකටත් වැඩි සේවක පිරිසක් කාන්තාවන්ය. මිලියන 463 ක් වන නිෂ්පාදන අංශයේ සේවකයින්ටද මෙය බලපායි. සේවකයන් නිවෙස් වලට සීමා කිරීම, කර්මාන්ත ශාලා වසා දැමීම ගෝලීය සැපයුම් යාන්ත්‍රණය අවහිර වීම, නිරෝධායන පියවරයන්, සිල්ලර වෙළඳ සැල් ඇණවුම් අත්හිටු වීම, වැටුප් අඩු කිරීම හා ඉහල ඉල්ලුමක් පවතින ඇඟළුම්, සම්, පාවහන් හා වාහන කර්මාන්තයන් මෙසේ බලපෑමට ලක්වී ඇත.

ප්‍රවාහනය, ගබඩාකිරීම් හා සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රය, ගුවන් නියමුවන්, කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයින්, රියදුරන්, තැපැල් හා අනෙකුත් බෙදාහැරීම් සේවකයන් මෙන්ම ගබඩාවන්හි ප්‍රවාහන සහායක සේවකයින් වශයෙන් ලොව පුරා බලපෑමට ලක්වූ මිලියන 204 පිරිසක්ද සිටිති.

දියුණු වෙමින් පවතින රටවල විශාලම අංශය වන කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය මේ දක්වා බලපෑම් වලට ලක්වී නොමැත. කලාපීය වශයෙන් ඇමරිකාවේ 43.2% ක් ද, අප්‍රිකාවේ 26.4% ද වශයෙන් රැකියා අවදානමට ලක්වී ඇත.

මූලාශ්‍රය: ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Third edition, Updated estimates and analysis

ජාත්‍යන්තර සහයෝගයෙන් සහන පැකේජ හඳුන්වා දීම මගින් ගෝලීයව නැවත පිබිදීම අපහසු කාර්යයකි. කුඩා පරිමාණයේ අවිධිමත් අංශයට සහන ලබාදීමට රජයන් විසින් ප්‍රමුඛතාවය දිය යුතුය. පරිපාලන හා බැංකු කටයුතු කඩිනම් කර වේගවත් ඵලදායී සම්බන්ධතාවන් පැවැත්වීම මගින් ඔවුන්ට

සහය ලබා දිය යුතුය. නැවත ක්‍රියාත්මක වීමේදී යාවත්කාලීන වූ දත්ත මත පදනම්වී ක්‍රියාත්මක වීම ඉතා වැදගත්වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ:

**COVID-19: Action in the Global Garment Industry*,
https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/sectoral/WCMS_742343/lang--en/index.htm

* Adam Grant, a professor at the Wharton School, talks about the impact of the COVID-19 pandemic on the world of work. <https://www.europeanbusinessreview.eu/page.asp?pid=3705>

* Brad W. Setser, How Can Low-Income Countries Cope With Coronavirus Debt?
<https://www.cfr.org/backgrounder/coronavirus-how-are-countries-responding-economic-crisis>

* ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Second edition, Updated estimates and analysis.
https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/briefingnote/wcms_740877.pdf:
page 3.4

*ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Third edition, Updated estimates and analysis.
https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/briefingnote/wcms_743146.pdf.